

Lógaruppskotið um orlov í samband við barnsburð og adoptión:

Tað er ikki sum at bíleggja ein pakka frá Daells



Vit hava tosað við Gisleyg Dahl Bonde og Metu Johannesen, sum saman við Jóannes Dalsgaard, lógaruppskotið um orlov í samband við barnsburð og adoptión.

Gisleyg og Meta siga okkum, at tá arbeitt var við lógaruppskotinum, so var mest hugsað um timalent fólk, tí tað av royndum hevur vist seg, at hesi eru ringast fyrri, tá talan er um at fáa orlov við lön.

Timalentar kvinnur hava oftast serliga strævið arbeiði, eitt nú flakakvinnurnar og reingerðarkvinnurnar, siga tær báðar Gisleyg og Meta og halda fram: — Vit vita eisini av royndum, at timalentar kvinnur noyðast at gevast fyrr í búðartíðini, ella at fara niður á hálva tíð, tí tær ikki orka at arbeiða, so leingi sum krevst, fyrri at fáa dagpening.

Í farnu viku legði Javnaðarflokkurin uppskot fram á tingi, um orlov í samband við barnsburð og adoptión.

Uppskotið fevnir yvir tíðarskeiðið foreldrini skulu vera fritikin fyrri arbeiði uttanfyri heimið við lön.

Mamman skal fáa orlov frá fyra vikum áðrenn hon eigur og 14 vikur fram, tá hon hevur átt.

Sum slógbrotandi innan føroyskan familjupolitik, er pápin eisini tikin við í lógaruppskotinum, sum sigur, at um foreldrini ynskja tað, so skal pápin fáa orlov við lön, fyra tær seinastu vikurnar eftir barnsburðin, so hann eisini kann vera um barnið og stuðla mammuni, sum tá skal venja seg til at fara út í vinnu aftur.

Viðmerkjast skal, at bert annað av foreldrunum fær lön seinastu fyra vikurnar eftir barnsburðin, so um bæði foreldur velja at vera heima seinastu tíðina, so fellur onnur lönin burtur.

Eftir dagpeningaskipinini hava tær rætt til sjúkradagpening, men um tær royna at stríðast t.d. við at fara niður á hálva tíð, áðrenn tær skulu eiga, so verður sjúkradagpeningurin, sum kvinnan fær eftir at hon hevur átt, roknað út frá tí hon forvann, tá hon gavst at arbeiða. — Tað vil siga, at henda kvinnan bert fær hálva lön í tíðini hon er heima eftir at hon hevur átt.

Bert tryggjað timalent?

Eru tað bert tey timalentu, sum skulu tryggjast orlov í samband við barnsburð?

— Nei, men hetta eru tey, sum hava mest fyrri

neyðini at fáa skipaðar umstøður. Tað er jú soleiðis, at flestu mánaðarløntu fólk eru limir í eitt nú Starvsmannafelagnum og Postfelagnum, eins og t.d. stóru arbeiðsplássini so sum Landssjúkrahúsið hevur serligar danskar sáttmálar sum byggja á aðrar lágargreindir.

Hvussu er starvsfólkið á Landssjúkrahúsinum tryggjað í samband við barnsburð?

— Eftir sáttmálanum eiga barnakonur 18 vikur tilsamans, men grundað á tí lógina, sum er galdandi í Danmark, og sum ikki er tøk í Føroyum, fáa tær ikki lön fyrri tær fyra vikurnar áðrenn hon eigur. — Starvsfólk á Landssjúkrahúsinum hava møguleikan at gevast 6 vikur áðrenn tær eiga, men so hava tær bert 8 vikur at vera heima hjá barninum í, áðrenn farið verður aftur til arbeiðis.

Tryggjað at børnini ikki koma ov tíðliga í ansingarstovn

Hvi er tilskilað júst fyra vikur áðrenn kvinnan eigur?

— Vit hava greina tíðina sundur áðrenn kvinnan skal eiga til fyra vikur, av tí at tað hevur vist seg, at nógvar mammur fara ov tíðliga aftur til arbeiðis, tá tær ikki hava orkað at arbeiði til stutt áðrenn tær skulu eiga. Hetta er gjørt við tí í hugsanini, at starvsfólk á vøggustovum hevur sagt okkum, at um børn koma ov tíðliga á vøggustovu ella í dagrøkt, so trivast tey ikki so væl. Tá vit eisini vita, at mamman ofta missir mjólkina, tá hon byrjar at arbeiða, so er tað ikki gagnligt fyrri barnið.

Við hesum lógaruppskotinum vilja vit tí tryggja okkum, at einki barn kemur ov tíðliga út í pleygu, siga tær báðar Gisleyg og Meta.

Í samrøðu í blaðnum í dag sigur Marner Simonsen, at hann vil geva foreldrum tey ráð, at skipa so fyrri, at serliga mamman ikki hevur ov starvsliga stravnar uppgávur, og at foreldrini búskaparliga hava lagt tilrættis, at barnið verður borið í heim?



Gisleyg Dahl Bonde og Meta Johannesen, sum saman við øðrum í Suðurstreymoyar Javnaðarfelag hava gjørt uppskotið um orlov fyrri foreldrum, sum fáa børn



— Tað er eisini eini ráð, sum verd eru at fylgja, har tað ber til, men vit mugu eisini minnast til, at har kanska bæði foreldur eru timalent, og pápin møguliga arbeiðir á flakavirki ella við vegagerð, er ikki lætt at skipa fyrri starvsliga ella búskaparliga, tí tey í tíðarskeiðum ikki hava arbeiði.

Serliga slógbrotandi er hetta lógaruppskotið, tí tað eisini tekur pápan við í spurninginum um orlov í samband við barnsburð?

— Hetta hava vit skipað so fyrri, tí vit meta, at pápin eins væl og mamman kann vera um barnið, fyra tær seinastu vikurnar av orlovin. Hetta kann eisini vera ein hjálp fyrri foreldur og børn, at tey sleppa at fyrireika seg til útiarbeiðið, og tað at hava ábyrgd av barninum í felag.

Viðmerkjast skal, at bert annað av foreldrunum fær lön fyra tær seinastu vikurnar har pápin skal hava møguleika at fáa ovlov úr starvi, so um mamman

velur at vera heima, hóast pápin hevur fri, so fær bert annað lön í hesum tíðarskeiði.

Í lógaruppskotinum er eisini tíkið við foreldur, sum adoptera eitt barn?

— Tað hevur eisini stórán týðning fyrri foreldur, sum adoptera eitt barn, at tey fáa loyvi at vera heima og læra barnið at kenna fyrstu tíðina. Júst her er tað neyðugt, tá sambandið millum foreldur og barn skal grundast í hesum tíðarskeiði.

At enda siga tær báðar Gisleyg og Meta, at lógaruppskotið um orlov í samband við barnsburð er ein menniskjansligur rættur. Um ikki vit fáa skipaðar umstøður á hesum øki, nú so nógvar mammur eru í útvinnu, so er greitt, at liviumstøðurnar verða vánaligari í framtíðini.

— Tað er jú ikki sum at bíleggja sær ein pakka frá Daells, at fáa eitt barn, og tí eigur samfelagið at góðtaka og geva foreldrum við børnum betri sømdir enn higartil.